

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2022-87

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľa maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonnou zástupkyňou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], oboch právne zastúpených advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo sťažovateľky na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Okresný súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **589,54 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **410,92 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnosťiam **nevýhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. novembra 2021 a doplnenou podaniami z 24. novembra 2021, zo 4. februára 2022 a z 20. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva rodiča na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 12 ods. 1 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka požaduje vyslovenie príkazu okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov. Zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 eur, ako aj náhradu trov konania. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 167/2022-37 z 28. marca 2022 bola ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva rodiča na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva na rešpektovanie jej súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietnutá.

2. Maloletý sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. apríla 2022 a doplnenou podaním z 8. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na výchovu a starostlivosť zo strany rodiča podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje vyslovenie opakovaného príkazu okresnému súdu konať v napadnutom konaní

bez zbytočných prietáhov, požaduje priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 20 000 eur a náhradu trov konania. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 289/2022-21 z 1. júna 2022 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 34/2022-6 z 15. júna 2022 boli veci vedené pod sp. zn. IV. ÚS 167/2022 a sp. zn. IV. ÚS 289/2022 spojené na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. IV. ÚS 167/2022.

4. Z ústavných sťažností a príloh k nim priložených, ako aj zo zistení ústavného súdu z vlastnej rozhodovacej činnosti vyplýva, že v napadnutom konaní rozhoduje okresný súd o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému sťažovateľovi, pričom návrh na začatie konania podal otec sťažovateľa 13. marca 2017. Okresný súd rozsudkom č. k. 38 P 60/2017-575 zo 4. júla 2019 *inter alia* zveril sťažovateľa do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 120 eur mesačne. Zároveň bol upravený styk sťažovateľky s maloletým sťažovateľom. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 28/2020 zo 6. mája 2020 bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

5. V citovanom uznesení krajského súdu zo 6. mája 2020 bola okresnému súdu uložená povinnosť doplniť dokazovanie zamerané na možnosť obnovenia vzťahu sťažovateľky k sťažovateľovi a jej ďalšej participácie na jeho starostlivosti a výchove. Zároveň bola súdu prvej inštancie uložená povinnosť nariadenia psychologickkej intervencie v rodine prostredníctvom výchovného opatrenia v špecializovanom zariadení s cieľom sfunkčnenia komunikácie rodičov a posilnenia ich rodičovských kompetencií. V prípade už nariadeného výchovného opatrenia uložil krajský súd súdu prvej inštancie povinnosť zohľadniť jeho závery a výsledky ako podklad pre nové rozhodnutie.

6. Po vrátení veci okresnému súdu tento uznesením č. k. 38 P 60/2017-1301 z 10. decembra 2020 nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého je sťažovateľka oprávnená stretávať sa s maloletým každý páry kalendárny týždeň v utorok od 14.00 h do 15.00 h v priestoroch Centra pre deti a rodiny Bratislava bez prítomnosti otca vždy za asistencie odborného pracovníka.

7. Uznesením č. k. 38 P 60/2017-1449 z 10. februára 2021 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znaleckým ústavom z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých a ustanovil za znalecký ústav Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o. (ďalej len „znalecký ústav“), ktorému uložil vypracovať znalecký posudok v lehote 75 dní od doručenia spisu.

8. Vzhľadom na skutočnosť, že o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo veci existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021, pričom obsahom citovaného rozhodnutia je aj chronologický prehľad procesných úkonov vo veci vykonaných (bod 11 nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021), v záujme hospodárnosti konania ústavný súd v ďalšom bez toho, aby opätovne uvádzal procesné úkony vykonané v napadnutom konaní v období od začiatku konania do marca 2021, obmedzil sa na prezentovanie procesných úkonov vykonaných v období od marca 2021. Pre úplnosť uvádza, že predmetom konania vo veci oboch ústavných sťažností je postup okresného súdu v napadnutom konaní v posudzovanom časovom období od podania návrhu až do súčasnosti, ústavný súd preto pri

rozhodovaní vo veci ústavných sťažností vychádzal (aj) z prehľadu procesných úkonov tak, ako boli uvádzané v už citovanom náleze ústavného súdu (II. ÚS 55/2021).

9. V období od marca 2021 boli v napadnutom konaní vykonané tieto procesné úkony:

- sťažovateľka doručila 1. marca 2021 podanie s prílohami (č. l. 1470), ktoré boli následne 4. marca 2021 doručované účastníkom konania (č. l. 1500),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 4. marca 2021 priebežnú správu z poradensko-psychologického procesu s prílohami (č. l. 1501), ktorá bola 9. marca 2021 doručovaná účastníkom konania (č. l. 1518),
- otec doručil 12. marca 2021 dôkazy (č. l. 1534),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 16. marca 2021 a 19. marca 2021 priebežné správy z poradensko-psychologického procesu (č. l. 1546 a č. l. 1553),
- otec sa 22. marca 2021 vyjadril k podaniu sťažovateľky (č. l. 1563),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 26. marca 2021 priebežnú správu z poradensko-psychologického procesu (č. l. 1596),
- sťažovateľka podala 29. marca 2021 sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 38 P 60/2017-1449 z 10. februára 2021 o nariadení znaleckého dokazovania (č. l. 1602),
- centrum pre deti a rodiny doručilo priebežné správy z poradensko-psychologického procesu s prílohami 30. marca 2021, 7. apríla 2021 a 9. apríla 2021 (č. l. 1622, č. l. 1628 a č. l. 1667),
- úradné záznamy z 22. marca 2021 a zo 14. apríla 2021 o komunikácii vyššej súdnej úradníčky s centrom pre deti a rodiny týkajúce sa vykonávania styku s maloletým (č. l. 1677 a č. l. 1678),
- okresný súd vykonal 8. apríla 2021 lustráciu účastníkov konania v sociálnej poisťovni (č. l. 1679),
- okresný súd vydal 19. apríla 2021 uznesenie, ktorým zmenil uznesenie č. k. 38 P 60/2017-1449 z 10. februára 2021 (č. l. 1685), ktoré bolo 19. apríla 2021 doručované účastníkom konania (č. l. 1688),
- sťažovateľka podala 20. apríla 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 1689), ktorý bol uznesením z 21. apríla 2021 vylúčený na samostatné konanie (č. l. 1708),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 21. apríla 2021, 27. apríla 2021, 7. mája 2021, 20. mája 2021 a 24. mája 2021 priebežné správy z poradensko-psychologického procesu (č. l. 1714, č. l. 1723, č. l. 1740, č. l. 1756 a č. l. 1762),
- starí rodičia sťažovateľa doručili 23. apríla 2021 podanie (č. l. 1719 a č. l. 1721),
- otec sa vyjadril k podaniam sťažovateľky 4. mája 2021 (č. l. 1730) a 18. mája 2021 (č. l. 1753),
- spis bol znaleckému ústavu zapožičaný 5. mája 2021 na vypracovanie znaleckého posudku,
- okresný súd urgoval 25. mája 2021 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava V o podanie správy (č. l. 1792) a 4. júna 2021 o podanie doplnenia správy (č. l. 1834),
- otec doručil 26. mája 2021 dôkazy – zvukové nahrávky (č. l. 1793), ktoré boli 8. júla 2021 prepísané (č. l. 1892),

- sťažovateľka doručila 4. júna 2021 podanie (č. l. 1836),
- úradný záznam vyššieho súdneho úradníka z 11. júna 2021 o telefonickom dohovore so znaleckým ústavom týkajúcom sa vypracovania znaleckého posudku (č. l. 1865),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 10. júna 2021, 11. júna 2021, 6. júla 2021, 9. júla 2021, 10. augusta 2021, 11. augusta 2021, 10. septembra 2021 a 13. septembra 2021 priebežné správy z poradensko-psychologického procesu (č. l. 1841, č. l. 1880, č. l. 1893, č. l. 1901, č. l. 1933, č. l. 1939, č. l. 1965 a č. l. 1972),
- sťažovateľka doručila 11. júna 2021 podanie (č. l. 1866),
- úradný záznam z 8. júla 2021 o telefonickej komunikácii vyššieho súdneho úradníka s centrom pre deti a rodiny (č. l. 1891),
- okresný súd 21. júla 2021 odpovedal na žiadosť Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V (č. l. 1911),
- otec doručil 28. júla 2021 podanie (č. l. 1919),
- súdny znalec požiadal 11. augusta 2021 o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku (č. l. 1954),
- sťažovateľka doručila 12. augusta 2021 podanie (č. l. 1955),
- okresný súd uznesením z 19. augusta 2021 znaleckému ústavu predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 30. septembra 2021 na žiadosť znaleckého ústavu z dôvodu rozsiahlosti spisu, konfliktného stretnutia s rodičmi maloletého a časovej prispôsobivosti sťažovateľky (č. l. 1960),
- sťažovateľka doručila 13. septembra 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 1984), ktorý bol vylúčený na samostatné konanie 23. septembra 2021 (č. l. 2017),
- súdny znalec doručil 26. septembra 2021 žiadosť o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku (č. l. 2019), ktorej okresný súd vyhovel uznesením z 27. septembra 2021 (č. l. 2020), ktorým bola lehota na vypracovanie znaleckého posudku predĺžená do 31. októbra 2021 z dôvodu nevyhnutnosti poskytnutia väčšieho časového priestoru na stretnutie s maloletým sťažovateľom, ktorý bol z dôvodu predchádzajúceho incidentu rozrušený,
- sťažovateľka podala 1. októbra 2021 proti uzneseniu z 27. septembra 2021 sťažnosť, ktorá bola doručovaná účastníkom konania 7. októbra 2021 (č. l. 2031),
- otec sa 20. októbra 2021 vyjadril k sťažnosti sťažovateľky (č. l. 2033),
- súdny znalec vypracoval znalecký posudok 2. novembra 2021 (č. l. 2038), ktorý bol následne doručovaný účastníkom konania 2. novembra 2021 (č. l. 2094),
- otec doručil 29. októbra 2021 podanie (č. l. 2098),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 11. októbra 2021 a 14. októbra 2021 priebežnú správu z poradensko-psychologického procesu (č. l. 2120 a č. l. 2125),
- okresný súd priznal súdnemu znalcovi 22. novembra 2021 odmenu (č. l. 2191),

- otec doručil 25. novembra 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 2198), ktorý bol 1. decembra 2021 vylúčený na samostatné konanie (č. l. 2282),
- otec podal 30. novembra 2021 návrh na zrušenie neodkladných opatrení a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 2285), ktoré boli 3. decembra 2021 vylúčené na samostatné konania (č. l. 2325),
- sťažovateľka podala 6. decembra 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 2330), ktorý bol 9. decembra 2021 vylúčený na samostatné konanie (č. l. 2338),
- centrum pre deti a rodiny doručilo 10. decembra 2021 priebežnú správu z poradensko-psychologického procesu (č. l. 2341),
- sťažovateľka podala 17. decembra 2021 proti uzneseniu o priznaní odmeny súdnemu znalcovi (č. l. 2191) sťažnosť (č. l. 2346),
- sťažovateľka požiadala 11. novembra 2021 o predĺženie lehoty na vyjadrenie k znaleckému posudku (č. l. 2359),
- otec sa k znaleckému posudku vyjadril 19. novembra 2021 (č. l. 2363),
- sťažovateľka podala 22. novembra 2021 námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyni (č. l. 2404),
- krajský súd požiadal o zapožičanie spisu 17. decembra 2021 (č. l. 2411), spis bol okresnému súdu vrátený 26. januára 2022,
- sťažovateľka sa k znaleckému posudku vyjadrila podaním z 29. novembra 2021 zažurnalizovaným do spisu 4. februára 2022 (č. l. 2413),
- otec maloletého doručil 17. decembra 2021 a 19. januára 2022 podania (č. l. 2437 a č. l. 2455), ako aj doplnenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (č. l. 2443), ktoré boli zažurnalizované do spisu 4. februára 2022,
- okresný súd nariadil 22. decembra 2021 pojednávanie na 7. február 2022, ktoré bolo z dôvodu nezachovania lehoty účastníkom konania na prípravu na pojednávanie zrušené a bol nariadený nový termín pojednávania na 21. marec 2022,
- sťažovateľka doručila podania 17. januára 2022 a 21. januára 2022 zažurnalizované do spisu 4. februára 2022 (č. l. 2450 a č. l. 2461),
- oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava požiadalo 21. januára 2022 o vykonanie výsluchu maloletého (č. l. 2465), podanie bolo zažurnalizované do spisu 4. februára 2022,
- sťažovateľka doručila 24. januára 2022 podanie zažurnalizované do spisu 4. februára 2022 (č. l. 2469),
- mailová komunikácia vyššieho súdneho úradníka so zástupcom znaleckého ústavu z 8. februára 2022 (č. l. 2503),
- pojednávanie nariadené na 21. marec 2022 bolo zrušené bez prejednanja veci, pričom bol stanovený nový termín pojednávania na 21. apríl 2022, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol po jeho písomnom vypracovaní doručovaný účastníkom konania 10. mája 2022.

Proti meritórnemu rozhodnutiu boli podané odvolania, ktoré boli 20. júna 2022 doručované ostatným účastníkom konania na vyjadrenie,

- okresný súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu z 27. septembra 2021 o predĺžení lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. októbra 2021 uznesením z 10. mája 2022 tak, že sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

10. Podstatou argumentácie sťažovateľky je existencia zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, ktoré nie je ani po 5 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené. Sťažovateľka argumentuje, že prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až 3. júla 2018, t. j. takmer jeden a pol roka po začatí súdneho konania. Druhé pojednávanie sa uskutočnilo 4. júla 2019, t. j. až po roku od uskutočnenia prvého pojednávania, pričom vo veci bolo vydané meritórne rozhodnutie.

11. Zrušenie rozsudku okresného súdu zo 4. júla 2019 uznesením krajského súdu zo 6. mája 2020 podľa sťažovateľky preukazuje, že citované rozhodnutie súdu prvej inštancie je nezákonné.

12. Sťažovateľka namieta, že k zrušeniu pojednávania nariadeného na 7. február 2022 došlo zo strany okresného súdu na podklade účelovo vytvoreného dôvodu. K zrušeniu pojednávania došlo z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty na prípravu pojednávania, pričom okresný súd doručoval relevantné podania datované z minulého roka účastníkom konania tesne pred termínom nariadeného pojednávania, aby následne mohol pojednávanie zrušiť, resp. odročiť o takmer dva mesiace.

13. Sťažovateľka zotrváva na názore, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom od začiatku, pričom tento stav aj naďalej pretrváva. Dňa 15. marca 2021 bolo sťažovateľke doručené uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania z 10. februára 2021, ktorým bola súdnemu znalcovi uložená povinnosť doručiť znalecký posudok v lehote 75 dní odo dňa doručenia spisu. Okresný súd pritom 19. augusta 2021, t. j. 190 dní od vydania uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania, predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 30. septembra 2021, a to z dôvodu údajnej rozsiahlosti súdneho spisu, čerpania dovolení, resp. karantény otca maloletého. Okresný súd podľa sťažovateľky postupoval laxným spôsobom, pričom neposudzoval dôvodnosť žiadosti o predĺženie lehoty. Okresný súd napokon formálne predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku, a to bez toho, aby zobral do úvahy, že posledné psychologické vyšetrenie prebehlo ešte 27. júla 2021 a psychiatrické vyšetrenie prebehlo 13. augusta 2021, pričom súdny znalec nevykonával až do polovice septembra žiadnu činnosť a len pasívne čakal na ustanovenie sa maloletého. Maloletý sa napokon k súdnemu znalcovi nedostavil, pričom súdny znalec sa uspokojil s audiovizuálnym záznamom vyhotoveným otcom maloletého. Podľa sťažovateľky nečinnosť súdneho znalca nemôže byť objektívnym dôvodom na neustále predlžovanie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu okresného súdu o druhom predĺžení lehoty na vypracovanie znaleckého posudku sťažnosť, o ktorej nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

14. Sťažovateľka dáva do pozornosti skutočnosť, že 10. júna 2021 vykonalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky kontrolu na úrade práce, ktorý bol určený ako kolízny opatrovník maloletému, ktorej výsledkom bolo zistenie, že úrad práce dlhodobo porušoval

viaceré základné povinnosti vyplývajúce mu zo zákonných predpisov, pričom len formálne prevzal rétoriku otca maloletého a okresnému súdu poskytoval neúplné a sprostredkované informácie.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že do dňa podania ústavnej sťažnosti nebola vec okresným súdom rozhodnutá, aj naďalej je akceptovaný stav, keď sťažovateľka nemá možnosť osobného kontaktu s maloletým, čím sa prehĺbuje ich vzájomné odlúčenie. K vzniku zbytočných prietahov dochádza neefektívnym a nesprávnym postupom, ktorý spôsobuje zároveň aj zásah do súkromného a rodinného života sťažovateľky a vedie k odopretiu spravodlivosti.

16. Sťažovateľka namieta existenciu zbytočných prietahov v konaní ako celku, pričom zdôrazňuje, že od 2. septembra 2018 jej nie je umožňovaný žiadny styk s maloletým. Laxný prístup okresného súdu, ako aj jeho nečinnosť dosahujú takú intenzitu, ktorá je nezlučiteľná s obsahom a účelom práv sťažovateľky na ochranu súkromného a rodinného života.

17. Postupom okresného súdu bola podľa sťažovateľky natoľko narušená jej dôvera v právnu istotu, že jej vznikla morálna ujma spočívajúca v pocitoch nedôvery v súdny systém a jeho účinnosť. Okresný súd k sťažovateľke pristupuje, akoby bola pozbavená rodičovských práv, pričom jeho nečinnosťou, resp. neefektívnou činnosťou dochádza k odlúčeniu sťažovateľky od maloletého.

18. V súvislosti s požadovaným primeraným finančným zadosťúčením sťažovateľka dôvodí, že ide o výnimočné okolnosti prípadu, keď sťažovateľka ako matka nemá možnosť byť v žiadnom kontakte so svojim maloletým synom už 40 kalendárnych mesiacov. Požadovaná suma 50 000 eur ako primerané finančné zadosťúčinenie je preto primeraná.

19. Podľa sťažovateľa okresný súd dlhodobo toleruje stav, keď je mu odopierané právo na starostlivosť zo strany matky, resp. na akýkoľvek kontakt s matkou, pričom toleruje protiprávne konanie otca sťažovateľa, ktorý neposkytuje potrebnú súčinnosť pri vypracovaní znaleckého posudku, ani čo sa týka zabezpečenia prítomnosti maloletého sťažovateľa, nerešpektuje neodkladné opatrenia, ktoré dočasne upravujú možnosť styku maloletého sťažovateľa s matkou. Neefektívna činnosť okresného súdu tak stále spôsobuje porušovanie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ústavy a listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru.

20. Laxným prístupom konajúceho okresného súdu v napadnutom konaní dochádza aj k porušovaniu základného práva sťažovateľa na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany matky podľa ústavy a Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj k zásahu do práva na súkromný a rodinný život sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru, keďže realizácia styku maloletého sťažovateľa s matkou nie je umožnená už od 2. septembra 2018.

21. Sťažovateľ zdôrazňuje, že predmetom konania je otázka starostlivosti o maloletého a v týchto prípadoch sa aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) od vnútroštátnych súdnych orgánov vyžaduje výnimočná rýchlosť konania. Uvedené považuje sťažovateľ za dôležité aj v rámci toho, že v napadnutom konaní už ústavný súd porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote vyslovil a okresnému súdu prikázal konať bez prietahov (II. ÚS 55/2021). Týmto postupom okresného súdu podľa sťažovateľa došlo až k porušeniu zásady zákazu *denegatio iustitiae* (odopretia spravodlivosti), t. j. k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu.

22. Sťažovateľ dôvodí, že od vydania nálezu ústavného súdu vo veci jeho predchádzajúcej ústavnej sťažnosti (II. ÚS 55/2021) dochádza k pokračovaniu bezdôvodných prietáhov v napadnutom konaní. Rovnako za neakceptovateľnú považuje celkovú dĺžku napadnutého konania, ktorá prekračuje obdobie 5 rokov.

23. Vzhľadom na dôležitosť predmetu napadnutého konania pre sťažovateľa, ktoré trvá už päť rokov a takmer jeden rok od predchádzajúceho nálezu ústavného súdu, v dôsledku ktorého mu je ako maloletému dieťaťu znemožnený styk s matkou, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že ide o opakovanú ústavnú sťažnosť sťažovateľa, požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 eur.

III.

Vyjadrenia okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenia okresného súdu:

24. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyjadril prípisom č. k. Spr 68/2022 zo 14. februára 2022 predseda okresného súdu, ktorý poskytol v prílohe prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ako aj stanovisko zákonnej sudkyne.

25. Zákonná sudkyňa v podstatnom zdôraznila, že vo veci sťažovateľky boli od februára 2021 doručované aj viaceré návrhy účastníkov konania vo veci neodkladných opatrení, o ktorých okresný súd priebežne koná v ďalších samostatných konaniach. Ďalej akcentovala, že okresný súd vo veci priebežne koná napriek rozsiahlosti početných podaní rodičov (iba spis vo veci samej má viac ako 2500 strán).

26. K zrušeniu termínu pojednávania nariadeného na 7. február 2022 uviedla, že jeho dôvodom bola nerealizácia úpravy zákonnej sudkyne z 22. decembra 2021, keďže účastníkom konania neboli doručené podania podľa úpravy zákonnej sudkyne a v spise neboli žurnalizované ďalšie doručené podania.

27. V závere poukázala na neprimeranosť počtu pridelovaných vecí v poručenskej agende, popri ktorej sú v oddelení vybavované aj ďalšie agendy, a poddimenzovanosť oddelenia 39P, v ktorom bola súdna tajomníčka dlhodobo práceneschopná v roku 2021 a miesto asistentky nie je obsadené.

28. Po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie svoje stanovisko na výzvu ústavného súdu zákonná sudkyňa v prílohe podania č. k. Spr 165/2022 z 27. apríla 2022 doplnila konštatovaním, že vo veci okresný súd priebežne koná na účely zistenia skutočného stavu veci za situácie, keď účastníci konania doručujú opakovane rozsiahle podania. Účastníkmi napadnutého konania sú aj Úrad komisára pre deti a prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III, pričom všetci účastníci majú právo na prípravu na pojednávanie a právo byť oboznámení so všetkými podaniami. Z dôvodu potreby oboznámiť sa s obsahom spisu vo veci konania o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci neodkladného opatrenia č. k. 39 P 181/2021-89 z 29. októbra 2021 si krajský súd vyžiadala spis sp. zn. 38 P 60/2017 na zapožičanie, ktorý mu bol zapožičaný 22. decembra 2021 a okresnému súdu vrátený 26. januára 2022. V čase vrátenia veci nebolo súdne oddelenie obsadené asistentkou, takže nebola realizovaná úprava zákonnej sudkyne vo veci prípravy pojednávania na 7. február 2022, pričom bol daný nasledujúci krátky termín

na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 21. marec 2022. Zákonná sudkyňa zdôrazňuje, že rodičia podávajú námietky zaujatosti proti opatrovníkovi a návrhy na vylúčenie opatrovníka a Úradu komisára pre deti, čo taktiež predlžuje konanie. Námietku zaujatosti proti opatrovníkovi podala matka, o ktorej sa opatrovník vyjadril pred pojednávaním nariadeným na 21. marec 2022, a otec maloletého podal námietku zaujatosti proti kolíznemu opatrovníkovi tesne pred pojednávaním nariadeným na 21. marec 2022, pričom sťažovateľka v rovnakom čase podala návrh na vylúčenie Úradu komisára pre deti. S poukazom na už uvedené skutočnosti okresný súd 21. marca 2022 pojednával bez vydania rozhodnutia, pričom pojednávanie odročil na 21. apríl 2022. Rodičom maloletého bola uložená povinnosť doručiť do termínu najbližšieho pojednávania listiny, ktoré doručené neboli. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 21. apríla 2022, bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol *inter alia* sťažovateľ zverený do osobnej starostlivosti otca, pričom sťažovateľke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne a zároveň bol upravený styk sťažovateľky s maloletým. Otcovi maloletého bola uložená povinnosť sťažovateľku informovať o podstatných záležitostiach maloletého a návrh sťažovateľky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému bol zamietnutý.

29. Zákonná sudkyňa nad rámec uvedeného doplnila, že okresný súd v napadnutom konaní zisťoval názor maloletého a na uvedený účel vykonal s maloletým za účasti jeho opatrovníka 16. októbra 2020 pohovor, na ktorom maloletý opakovane uvádzal, že sa s matkou nechce stretávať a poukazoval na správanie matky. Po vykonanom pohovore a nariadení pojednávania okresný súd zastával názor, že nie je za daného stavu maloletého vhodné pristúpiť k nútenému výkonu súdneho rozhodnutia a je potrebné šanovať vzťah matky a maloletého a spoľahlivo zistiť, či kontakt matky s maloletým (ne)ohrozuje záujem maloletého. Z tohto dôvodu okresný súd považoval za potrebné pristúpiť k spolupráci s odborníkmi z iných vedných odborov. V priebehu napadnutého konania boli opakovane nariadené neodkladné opatrenia týkajúce sa odborného psychologického poradenstva poskytovaného rodičom a maloletému vo viacerých akreditovaných zariadeniach a rodičom, aj čo sa týka asistovaného styku matky s maloletým v akreditovanom zariadení za účasti odborníkov, a rovnako tak aj znalecké dokazovanie, pričom bol vypracovaný znalecký posudok č. 17/2021, v ktorom znalecký ústav zodpovedal na súdom položené otázky.

30. Podľa zákonnej sudkyne ide o vec skutkovo zložitejšiu, a to nielen vzhľadom na množstvo návrhov a podaní predkladaných účastníkmi konania, ale aj vzhľadom na vzťahy v rodine. V konkrétnej veci ide o záujem na tom, aby sa vzťah matky s maloletým realizoval v súlade so záujmom dieťaťa. Sťažnosť sťažovateľky zákonná sudkyňa nepovažuje za dôvodnú. Poukazuje na množstvo návrhov sťažovateľky, ktorými sa táto snaží o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti, o ktorých sa vedú iné konania.

31. Opakovane poukázala na zaťaženosť súdneho oddelenia, ako aj poddimenzovanosť oddelenia.

32. Na výzvu ústavného súdu sa okresný súd podaním č. k. Spr. 257/2022 z 23. júna 2022 vyjadril k ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Vo svojom podaní poukázal na pripojené stanovisko zákonnej sudkyne z 22. júna 2022, v ktorom táto poukázala na svoje predchádzajúce podania vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktoré navrhla k vyjadreniu pripojiť. Nad rámec už uvedeného doplnila, že po vypracovaní písomného vyhotovenia rozsudku bol tento podľa úpravy zákonnej sudkyne z 10. mája 2022 doručovaný účastníkom konania 10. mája 2022. Na žiadosť zákonnej sudkyne bola lehota na vypracovanie písomného vyhotovenia rozsudku predĺžená do 10. mája 2022 z dôvodu

rozsiahlosti spisu. Rozsudok okresného súdu nie je právoplatný z dôvodu podaných odvolaní, ktoré boli doručované ostatným účastníkom na vyjadrenie 20. júna 2022.

33. Vec maloletého je podľa zákonnej sudkyne skutkovo zložitejšia vzhľadom na množstvo návrhov a podaní predkladaných účastníkmi vo veci samej, ako aj vzhľadom na správanie rodičov, vzťahy v rodine, ktorej bolo opakované v priebehu konania poskytované dlhodobo odborné psychologické poradenstvo. Za danej rodinnej situácie ide o záujem na tom, aby sa vzťah matky s maloletým realizoval v súlade so záujmom dieťaťa.

34. O sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu okresného súdu č. k. 38 P 60/2017 z 27. septembra 2021, ktorým bola predĺžená lehota na vypracovanie znaleckého posudku do 31. októbra 2021, okresný súd rozhodol uznesením z 10. mája 2022 tak, že sťažnosť matky zamietol. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na incident, ktorý sa odohral na znaleckom vyšetrení, na ktorom bol prítomný aj maloletý sťažovateľ, ktorý sa následne odmietal znaleckého vyšetrenia zúčastniť. Podľa názoru okresného súdu súdny znalec správne ponechal maloletému sťažovateľovi priestor na spracovanie incidentu, a preto okresný súd lehotu na vypracovanie znaleckého posudku predĺžil aj s prihliadnutím na rozsiahlosť spisovej dokumentácie maloletého.

35. V závere svojho stanoviska zákonná sudkyňa opätovne poukazuje na pracovnú zaťaženosť súdneho oddelenia a jeho poddimenzovanosť, ako aj na práceneschopnosť zákonnej sudkyne súvisiacu s ochorením COVID-19 a na opatrenia prijímané v súvislosti so zabránením šírenia tohto ochorenia.

III.2. Replika sťažovateľky:

36. Vyjadrenia predsedu okresného súdu, resp. zákonnej sudkyne ústavný súd zaslal na prípadné zaujatie stanoviska sťažovateľke, ktorá v reakcii v prípise doručenom ústavnému súdu 11. mája 2022 uviedla, že zo zaslaných vyjadrení nevyplýva, že by okresný súd poprel tvrdenia obsiahnuté v ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

37. K tvrdeniu zákonnej sudkyne, podľa ktorého boli do spisu po pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 10. decembra 2020 doručované rozsiahle podania, sťažovateľka uvádza, že jej nie je zrejmé, o aké veľké množstvo podaní má ísť, keďže sťažovateľka v posudzovanom období doručila len podanie z 18. decembra 2020 – otázky na znalecký ústav, podanie z 1. marca 2021 – zhrnutie rozhodujúcich skutočností a sťažnosť z 26. marca 2021.

38. Do pozornosti však dala to, že 23. marca 2021 jej bolo doručované množstvo podaní, ktoré boli okresnému súdu doručené ešte v rokoch 2017 a 2018, čo podľa nej svedčí o laxnom prístupe okresného súdu, ktorý absolútne ignoruje procesné práva sťažovateľky.

39. K tvrdeniu zákonnej sudkyne o potrebe predĺženia lehoty na vypracovanie znaleckého posudku sťažovateľka uviedla, že okresný súd ani v jednom prípade neskúmal, či dôvody na predĺženie lehoty sú objektívne dané. Sťažovateľka podala proti uzneseniu z 27. septembra 2021, ktorým bola druhýkrát predĺžená lehota na vypracovanie znaleckého posudku, sťažnosť, ktorú okresný súd odignoroval, pričom do dnešného dňa o nej nijakým spôsobom nerozhodol.

40. Rovnako laxne postupoval okresný súd aj vo vzťahu k jej podaniu z 25. novembra 2021, ktorým táto prezentovala zásadné výhrady proti znaleckému posudku č. 17/2021. Okresný súd sa

námietkami nezaoberal a vo veci vyhlásil 21. apríla 2022 rozsudok, ktorý sa opiera práve o sporný znalecký posudok. Sťažovateľka tvrdí, že znalecký ústav nebol oprávnený na výkon znaleckej činnosti v rozsahu, v akom malo byť realizované znalecké dokazovanie, keďže znalecký ústav nie je v zozname súdnych znalcov a znaleckých organizácií zapísaný na výkon znaleckej činnosti v odvetví poradenskej psychológie, pričom znalecký ústav nevykonal znaleckú činnosť v rozsahu, ako to vyplývalo z uznesení okresného súdu z 10. februára 2021 a 19. apríla 2021.

41. Podľa sťažovateľky sa vzhľadom na skutočnosť, že vo veci vydaný prvý rozsudok okresného súdu bol zrušený aj z dôvodu spochybneného znaleckého posudku, možno dôvodne domnievať, že aj v poradí druhý rozsudok okresného súdu bude z dôvodu spochybnenia znaleckého posudku zrušený.

42. Ku skutočnosti odročenia pojednávania nariadeného na 7. február 2022 sťažovateľka odkazuje na podanie doručené ústavnému súdu 4. februára 2022, z ktorého vyplýva, že posledný pracovný deň pred nariadeným termínom pojednávania boli okresným súdom doručované účastníkom konania podania z novembra 2021 až januára 2022, pričom bezodkladne po ich doručení okresný súd pojednávanie zrušil z dôvodu, že nebola zachovaná zákonná lehota na prípravu pojednávania. Sťažovateľka tak zastáva názor, že okresný súd si účelovo vytvoril dôvod na odročenie pojednávania. Totožný postup sa podľa sťažovateľky zopakoval aj pred pojednávaním nariadeným na 21. marec 2022.

43. To, že medzi totožnými účastníkmi napadnutého konania vedeného okresným súdom sa vedú ďalšie súvisiace konania, nepovažuje sťažovateľka za relevantnú skutočnosť, ktorá by mohla byť ospravedlňujúcim dôvodom.

44. Sťažovateľka uvádza, že návrh na vylúčenie Úradu komisára pre deti podala viackrát, pričom okresný súd sa týmito návrhmi vôbec nezaoberal (až 21. marca 2022, resp. až 21. apríla 2022), čo nie je možné klásť za vinu sťažovateľke. Okresná prokuratúra Bratislava III a ani kolízny opatrovník v napadnutom konaní nevystupujú aktívne s výnimkou prednesenia stanoviska na pojednávaní, a preto nemôže obstať tvrdenie okresného súdu, že z dôvodu účasti väčšieho počtu subjektov v napadnutom konaní nie je vec právoplatne skončená.

45. K tvrdeniam týkajúcim sa vzťahu sťažovateľky k maloletému sťažovateľovi sťažovateľka uvádza, že tieto považuje za účelové, keďže samotný pohovor s maloletým, ktorý sa uskutočnil 16. októbra 2020, sa vykonal bez prítomnosti akéhokoľvek psychológa, resp. osoby odborne spôsobilej na výkon pohovoru s maloletým. Okresný súd pritom opomína podľa sťažovateľky jej stretnutie s maloletým, ktoré sa uskutočnilo 23. februára 2021, ktoré prebehlo pozitívne a bez toho, aby maloleté dieťa prejavovalo voči sťažovateľke akékoľvek negatívne pocity.

46. Sťažovateľka nepovažuje zákonnou sudkyňou uvádzanú pracovnú zaťaženosť a poddimenzovanosť okresného súdu za objektívne okolnosti ospravedlňujúce zbytočné prieťahy.

47. Sťažovateľka v závere poukazuje na skutočnosť, že okresný súd vo veci vykonal niekoľko procesných úkonov, no tieto nijakým spôsobom ani po piatich rokoch nevedli k právoplatnému ukončeniu veci. Postup okresného súdu považuje sťažovateľka s prihliadnutím na už uvádzané skutočnosti za neefektívny. Súčasne požaduje priznanie náhrady trov konania v celkovej sume 794,34 eur.

III.3. Replika sťažovateľa:

48. Podaním doručeným ústavnému súdu 20. júna 2022 sťažovateľ požaduje priznanie náhrady trov konania za dva úkony právnej služby.

49. Na výzvu ústavného súdu sa k vyjadreniu okresného súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyjadril svojím podaním doručeným ústavnému súdu 7. júla 2022 sťažovateľ, ktorý v podstatnom odkázal na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti sťažovateľky, s ktorého odôvodnením sa stotožnil. Nad rámec uvedeného konštatoval, že zákonnou sudkyňou uvádzané rozhodnutie vo veci sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty na vypracovanie znaleckého posudku bolo vydané až 10. mája 2022, t. j. takmer po 8 mesiacoch, a to v čase, keď to bolo absolútne bezpredmetné, keďže znalecký posudok už bol vypracovaný a doručený účastníkom konania, ako aj z dôvodu, že vo veci už bolo vydané meritórne rozhodnutie. Uvedené len potvrdzuje laxný prístup okresného súdu vo veci.

50. Sťažovateľ ďalej uvádza, že aj napriek tomu, že na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 21. apríla 2022, bolo prisľúbené, že sťažovateľke bude doručená zápisnica z predmetného pojednávania obratom, k jej doručeniu nedošlo, a to ani po opätovných písomných výzvach. Na podklade uvedeného okresný súd znemožnil sťažovateľke, aby sa pred uplynutím lehoty na podanie odvolania proti meritórnemu rozhodnutiu oboznámila s obsahom zachyteným v zápisnici. Tým jej okresný súd znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Zápisnica bola sťažovateľke doručená až 7. júla 2022, čo považuje sťažovateľka za účelové správanie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

51. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní okresného súdu a sťažovateľov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

52. Sťažovateľka podstatnou časťou argumentácie tvrdí, že zo strany okresného súdu konajúceho v jej veci došlo k vzniku zbytočných prietahov, a to v kontexte celkovej neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ako aj z dôvodu neefektívnej činnosti okresného súdu.

53. Predmetom konania pred ústavným súdom je preto posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

54. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto

v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

55. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

56. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a v čl. 12 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

57. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietáhov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v § 34 CMP, ktorým je vylúčená aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentrácie konania).

58. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

59. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom nemožno považovať za vec právne zložitú, keďže prameňom práva pre rozhodnutie v danej veci je predovšetkým zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý je bežne v súdnej praxi aplikovaný (m. m. IV. ÚS 135/2021).

60. Z hľadiska skutkovej zložitosti prejednávanej veci možno s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konštatovať, že vec patrí medzi skutkovo zložitejšie, keďže ide o prípad, v ktorom

účastníci konania predostreli svoje rozdielne požiadavky týkajúce sa úpravy svojich práv ako rodičov k maloletému. O skutkovej zložitosti prejednávanej veci svedčia aj okolnosti uvádzané samotnou zákonnou sudkyňou, ktorá poukázala na skutočnosť, že napadnutého konania sa ako účastníci zúčastňujú viaceré subjekty (bod 28 tohto nálezu), ako aj samotný už popísaný priebeh napadnutého konania, ktorý osvedčuje existenciu výraznej až neprekonateľnej disharmónie vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletého, ako aj medzi sťažovateľkou a maloletým sťažovateľom vyžadujúcej si (aj) intervenciu interdisciplinárnych inštitúcií. Napokon skutkovú zložitnosť prejednávanej veci už ústavný súd konštatoval v bode 19 nálezu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 vo veci predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

61. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na judikatúru ESLP, v súlade s ktorou ak sú predmetom konania vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy majú venovať „mimoriadnu starostlivosť, pretože procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok *de facto* rozhodnutie o otázke predloženej súdu ešte pred samotným rozhodnutím príslušným súdom“ (k tomu pozri rozsudok ESLP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 9580/81, rozsudok z 8. 7. 1987, § 85). V rámci tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie prietahov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého účelom je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (m. m. II. ÚS 66/02, II. ÚS 80/2010).

62. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností obsiahnutých v časti I tohto nálezu nevyplýva žiadna skutočnosť, na základe ktorej by mohol dospieť k záveru, že sťažovateľka v napadnutom konaní pred okresným súdom nežiaducim spôsobom ovplyvnila jeho dĺžku. Využívanie zákonných inštitútov procesnej obrany či podávanie návrhov zo strany sťažovateľky nemožno považovať za také správanie, ktoré by spôsobovalo zbytočné prietahy v napadnutom konaní. Navyše z prehľadu procesných úkonov vyplýva, že v napadnutom konaní podané návrhy na nariadenie neodkladných opatrení boli vylúčené na samostatné konania, čo vylučuje ich vplyv na vznik zbytočných prietahov.

63. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

64. V tomto ohľade ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že pod mimoriadnou starostlivosťou, ktorú má súd venovať konaniu týkajúcemu sa rozhodovania vo veciach maloletých, nemožno rozumieť priebežné vykonávanie procesných úkonov súdom, ale osobitnú dôležitosť v tomto type konania nadobúda predovšetkým kvalitatívna stránka týchto úkonov, ktoré by mali efektívne smerovať k transparentnému, jasnému a spravodlivému usporiadaniu pomerov účastníkov konania, keďže

záujem dotknutých detí, na ktorý sa má v konaní v prvom rade prihliadať, je mať kontakt s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí, lebo aj rešpekt k právam iných je jedným z predpokladov riadnej výchovy (m. m. IV. ÚS 595/2018).

65. Z prehľadu procesných úkonov tak, ako vyplývajú z bodu 11 nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 a bodu 9 tohto nálezu, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačuje nesústredenosťou a neefektívnosťou prejavujúcou sa predovšetkým v odročovaní pojednávaní, opakovaných žiadostiach zákonnej sudkyne o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku, ako aj v nariadení znaleckého dokazovania 9 mesiacov po vrátení veci odvolacím súdom (k tomu pozri aj bod 22 nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021).

66. Ako neefektívnu hodnotí ústavný súd činnosť okresného súdu súvisiacu so zisťovaním skutkového stavu veci. Nedostatočné zisťovanie skutkového stavu veci súdom prvej inštancie totiž malo za následok zrušenie v poradi prvého meritórneho rozhodnutia súdu prvej inštancie (k tomu pozri bod 5 tohto nálezu) a vrátenie veci na opätovné konanie a rozhodnutie. Súdu prvej inštancie bola uložená povinnosť doplniť dokazovanie zamerané na možnosť obnovenia vzťahu sťažovateľky k maloletému sťažovateľovi, ako aj zaistiť jej ďalšiu participáciu na starostlivosti a výchove maloletého sťažovateľa. Neefektívnosť v postupe súdu prvej inštancie sa tak prejavila aj v následnom predĺžení napadnutého konania, ktoré bolo v ďalšom zamerané podľa inštrukcií odvolacieho súdu na znalecké dokazovanie, ako aj zabezpečenie psychologickéj intervencie s cieľom zlepšiť komunikáciu rodičov (body 6 a 7 tohto nálezu). Odvolacím súdom uložená povinnosť doplniť dokazovanie na účely zistenia skutočného stavu veci tak predĺžila konanie vo veci návrhu, ktoré ku dňu rozhodovania ústavného súdu nie je (právoplatne) ani po viac ako 5 rokoch skončené. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nemožno bez ďalšieho takéto obdobie považovať za akceptovateľné.

67. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť prieťahy v konaní (zaťaženosť súdneho oddelenia a jeho poddimenzovanosť), ústavný súd so všeobecným odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Vysoká zaťaženosť sudcov či jednotlivých súdnych oddelení nemôže byť na ťarchu strany sporu (účastníkov) a nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej (m. m. II. ÚS 55/2021).

68. Za nesústredený považuje ústavný súd aj postup okresného súdu, ktorý v dôsledku nerealizácie úpravy doručovania listín z 22. decembra 2021 viedol k zrušeniu termínu pojednávania nariadeného na 7. február 2022 (bod 28 tohto nálezu). Okrem toho nesústredenosť v postupe okresného súdu je treba konštatovať aj v kontexte jeho rozhodovania o sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu okresného súdu o predĺžení lehoty na vypracovanie znaleckého posudku, keď okresný súd vo veci rozhodol v čase po vydaní meritórneho rozhodnutia, t. j. v čase, keď rozhodnutie o sťažnosti už žiadnym spôsobom nemohlo reálne postup okresného súdu v napadnutom konaní ovplyvniť (bod 49 tohto nálezu).

69. Už len pre úplnosť ústavný súd akcentuje, že námietky obsiahnuté v bodoch 40 a 50 a týkajúce sa nezákonnosti procesného postupu okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s nevysporiadaním sa s námietkami týkajúcimi sa znaleckého skúmania či nedoručenia zápisnice z pojednávania nemôžu byť predmetom ústavného prieskumu v konaní o predmetných ústavných

sťažnostiach. Vec sťažovateľov nie je právoplatne skončená, a preto majú sťažovatelia v danom procesnom štádiu po rozhodnutí súdu prvej inštancie k dispozícii odvolanie, prostredníctvom ktorého môžu namietať, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Predmetné námietky sú preto vo vzťahu k predmetu konania o ústavných sťažnostiach vo veci namietaných prietáhov v napadnutom konaní irelevantné.

70. Vychádzajúc z uvedeného a majúc na zreteli predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, a teda ide o konanie so zvýšenou požiadavkou na efektivitu a rýchlosť týchto konaní, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je neprimeraná a že neefektívnym, nedôsledným a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa zaručených čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 41 ods. 4 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období do nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021:

71. Vzhľadom na skutočnosť, že o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo veci namietaného porušenia práv označených v bode 2 tohto nálezu už bolo nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 rozhodnuté, ústavná sťažnosť je v súlade s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde neprípustná, keďže sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol.

72. Vychádzajúc z dikcie § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je v časti, ktorá sa týka návrhu na vyslovenie porušenia ním označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa v napadnutom konaní v období od podania návrhu na začatie konania okresnému súdu do nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu vo veci č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021, t. j. do 24. mája 2021, neprípustná, keďže ústavný súd v rovnakej veci už meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu ústavný súd relevantnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre existenciu procesnej prekážky, na ktorú musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania, nevyhovel tak, ako to je uvedené v bode 7 výroku tohto nálezu (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

IV.3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021:

73. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom oboch ústavných sťažností je postup okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s namietanou existenciou zbytočných prietáhov, ústavný súd v ďalšom odkazuje na body 54 až 61 tohto nálezu, v ktorých ústavný súd uvádza svoju konštantnú judikatúru týkajúcu sa existencie zbytočných prietáhov v kontexte predmetu rozhodovania vo veci starostlivosti súdu o maloletých a vyjadruje sa v súvislosti s predmetom napadnutého konania

k zložitosti veci. Vymedzená časť rozhodnutia je svojím odôvodnením relevantná aj pre rozhodnutie vo veci časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

74. V súvislosti s druhým kritériom relevantným pre rozhodnutie vo veci zbytočných prietáhov, ktorým je správanie samotného sťažovateľa, zo skutočností obsiahnutých v časti I tohto nálezu nevyplýva žiadna skutočnosť, na základe ktorej by mohol ústavný súd dospieť k záveru, že sťažovateľ – maloleté dieťa v napadnutom konaní pred okresným súdom nežiaducim spôsobom ovplyvnil jeho dĺžku.

75. V kontexte tretieho kritéria dôležitého pre rozhodnutie vo veci zbytočných prietáhov ústavný súd konštatuje zhodne s dôvodmi obsiahnutými v bodoch 66 a 68 tohto nálezu, že postup okresného súdu v relevantnom období (máj 2021 až po súčasnosť) sa vyznačuje neefektívnosťou, ktorú možno identifikovať v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci, ktoré si vyžiadalo doplnenie dokazovania aj nariadením nového znaleckého dokazovania znaleckým ústavom (bod 66 tohto nálezu), ako aj nesústredenosťou okresného súdu v súvislosti s nariadovaním pojednávania a rozhodovaním o sťažnosti proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty na vypracovanie znaleckého posudku (bod 68 tohto nálezu). Odvolacím súdom uložená povinnosť doplniť dokazovanie na účely zistenia skutočného stavu veci tak predĺžila konanie vo veci návrhu, ktoré ku dňu rozhodovania ústavného súdu nie je (právoplatne) ani po viac ako 5 rokoch skončené. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nemožno bez ďalšieho takéto obdobie považovať za akceptovateľné.

76. Vychádzajúc z uvedeného a majúc na zreteli predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, a teda ide o konanie so zvýšenou požiadavkou na efektivitu a rýchlosť týchto konaní, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je neprimeraná a že neefektívnym, nedôsledným a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 2 výroku nálezu).

IV.4. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa zaručených čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 41 ods. 4 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 a k namietanému porušeniu práv sťažovateľky zaručených čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 41 ods. 4 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

77. Sťažovatelia v príčinnej súvislosti s existenciou zbytočných prietáhov v napadnutom konaní namietajú aj porušenie citovaných práv hmotnoprávneho charakteru. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že nezistil takú intenzitu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktorá by mala za následok zásah do samotnej podstaty označených hmotných práv, a teda by mu umožnila prijať záver o porušení označených práv sťažovateľov.

78. Rovnako ústavný súd nezistil taký postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý by signalizoval pochybenia intenzity spôsobilej uvažovať o vyslovení záveru o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae* (m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*).

79. Ústavný súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že postup okresného súdu sa v súlade s inštrukciami odvolacieho súdu zamerlal aj vzhľadom na už spomínanú výraznú až neprekonateľnú disharmóniu vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletého, ako aj medzi sťažovateľkou a maloletým sťažovateľom vyžadujúcu si (aj) intervenciu interdisciplinárnych inštitúcií na doplnenie dokazovania formou znaleckého dokazovania, ako aj na sanáciu narušených rodinných vzťahov formou nariadeného neodkladného opatrenia. Napokon z listín predložených samotnou sťažovateľkou v rozpore s jej tvrdeniami uvedenými v bodoch 16 a 18 tohto nálezu vyplýva, že jej styk s maloletým umožnený bol (priebežná správa z poradensko-psychologického procesu v centre pre deti a rodiny z 24. februára 2021), a to práve na podklade okresným súdom v napadnutom konaní nariadeného neodkladného opatrenia (bod 6 tohto nálezu).

80. Napokon nemožno opomíňať ani to, že sanácia komplikovaných rodinných vzťahov si nevyhnutne vyžaduje aj proaktívny prístup samotných členov rodiny, predovšetkým otca a matky maloletého. Výsledok sanácie rodinných vzťahov preto vo veľkej miere závisí aj od správania a rešpektovania odporúčaní odborníkov a poskytovania potrebnej súčinnosti zo strany oboch rodičov, na čo upozornil už krajský súd v uznesení zo 6. mája 2020, ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie.

81. Vzhľadom na skutočnosti uvádzané v bodoch 77 až 79 preto ústavný súd relevantnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyhovel (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*, bod 7 výroku tohto nálezu).

V.

82. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

83. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

84. Sťažovatelia sa tiež domáhali, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na skutočnosť, že už v náleze č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 ústavný súd uložil okresnému súdu povinnosť konať bez zbytočných prietahov, ústavným sťažnostiam v tejto časti nevyhovel (bod 7 výroku tohto nálezu).

VI.

Primerané finančné zadost'učinenie

85. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

86. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

87. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

88. Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 eur z dôvodov uvedených v bode 18 tohto nálezu. Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 eur z dôvodov uvedených v bode 23 tohto nálezu.

89. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

90. V tomto kontexte ústavný súd zobral do úvahy aj predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému, ktorý patrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré si vyžadujú zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup.

91. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neefektívny a nesústreďený postup okresného súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľov, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj jeho význam pre sťažovateľov, a akcentujúc skutočnosť, že vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa ide o opakované zbytočné prietahy, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 eur pre sťažovateľku (bod 3 výroku tohto nálezu) a v sume 1 000 eur pre sťažovateľa (bod 4 výroku tohto nálezu).

92. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavným sťažnostiam v časti požadovanej sumy primeraného finančného zadosťučinenia prevyšujúcej sumu 1 000 eur pre sťažovateľa a sumu 2 000 eur pre sťažovateľku nevyhovel tak, ako to je uvedené v bode 7 výroku tohto nálezu.

93. S prihliadnutím na uvedené preto ústavný súd rozhodol vo veci priznania primeraného finančného zadosťučinenia tak, ako to je uvedené v bodoch 3 a 4 výroku tohto nálezu.

VII. Trovy konania

94. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

95. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

96. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom v sume 794,34 eur (bod 47 tohto nálezu) a sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby (bod 48 tohto nálezu).

97. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 589,54 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“),

a to za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti uskutočnené v roku 2021 a replika k vyjadreniu okresného súdu uskutočnená v roku 2022) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2021 v sume 181,17 eur a za rok 2022 v sume 193,83 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2021 v sume 10,87 eur a za rok 2022 v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania sťažovateľky tak predstavuje sumu 589,54 eur. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

98. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd návrhu sťažovateľky na priznanie náhrady trov konania v sume prevyšujúcej sumu 589,54 eur nevyhovet tak, ako to je uvedené v bode 7 výrokovej časti tohto nálezu.

99. Sťažovateľovi ústavný súd priznal, súc viazaný petitom (bod 48 tohto nálezu), náhradu trov konania v súlade s vyhláškou za 2 úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2022 v sume 193,83 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2022 v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania sťažovateľa predstavuje sumu 410,92 eur (bod 6 výroku tohto nálezu), t. j. sumu požadovanú sťažovateľom. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VIII.

100. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu